

Lærervejledning 3.I.

KLIMA OG KONFLIKT, KENYA

Du og dine elever kommer til at fordybe jer i emner som menneskerettigheder, konflikt og dilemmaer i forhold til Danmarks involvering i konfliktramte områder. I vil også stifte bekendtskab med unge fra Kenya som besvarer typiske spørgsmål fra danske unge i udskolingen.

Klassetrin: 7. - 9. klasse

Fag: Samfundsfag og geografi

Tid: 2-10 lektioner

Læringsmål:

SAMFUNDSFAG

- Eleven kan informationssøge og orientere sig i FN's Verdensmål.
- Eleven kan konkludere og generalisere på baggrund af eget og andres praktiske og undersøgende arbejde.
- Eleverne forbedrer deres evne til at diskutere aktuelle problemstillinger.
- Eleverne lærer at tage velbegrundet beslutninger i flertal.

GEOGRAFI

- Eleven kan undersøge klimaets indflydelse på lokale og globale forhold.
- Eleven kan beskrive løsningsforslag i forhold til klimaændringer og global opvarmning.

Guide til undervisningsmaterialet:

Undervisningsmaterialet er udformet, så underviseren kan følge vejledningerne fra ende til anden eller sammensætte opgaverne på kryds og tværs, som man ønsker det. Det betyder også, at læreren selv kan sammensætte et undervisningsforløb, der passer til den tid man har til rådighed eller til det forløb man skal i gang med.

Man kan også dele klassen op i grupper og uddele forskellige øvelser til hver gruppe, som en måde at differentiere undervisningen, og som en mulighed for, at eleverne kan arbejde med undervisningsmaterialet ud fra egne interesser.

Læreren kan selv introducere og undervise i materialet på klassen, men vejledningerne i form af elevopgaver kan også med fordel anvendes i et ['flipped classroom'](#).

Overblik over opgaverne:

Udvidet lærerguides til de enkelte opgaver findes på de følgende sider. Udvalgte opgaver har elevopgaver med vejledninger, som kan findes under de enkelte lande på platformen.

3.1.a. Ung i Kenya og FNs Verdensmål

Eleverne skal orientere sig i FN's Verdensmål og identificerer relevante mål i en kontekst til Kenya. Der er udarbejdet videomateriale så Kenya kommer helt ind i klasseværelset, hvor eleverne får lov til at præsentere deres valgte verdensmål.

Taksonomiske tags: identificere, anvende, producere, skabe, designe
Forventet tid: 90 min.

3.1.b. Klimaforandringer og Konflikt

Eleverne skal fordybe sig i begrebet voldelig konflikt, efterfulgt af en diskussion om klimaets udvikling og potentielle påvirkning og accelerering af voldelig konflikt.

Taksonomiske tags: Læs og forstå, diskuter
Forventet tid: 90 min.

3.1.c. Menneskerettighedsspil

Eleverne skal lære at samarbejde og skabe deres egne menneskerettigheder med udgangspunkt i Verdenserklæringen om menneskerettigheder og Verdensmål 16.

Taksonomiske tags: Viden, forstå, anvende, vurdere
Forventet tid: 90-180 min.

3.1.d. Dilemmaspil

Eleverne skal på klassen kunne redegøre og diskutere forskellige typer af dilemmaer, som f.eks. om det giver mening at Danmark engagerer sig i konflikt, i et andet land, og om hvor vidt Danmark skal bidrage med flere økonomiske midler, og i så tilfælde, hvorfor?

Taksonomiske tags: Anvend, vurder, diskuter
Forventet tid: 45 min.

3.1.e. Q&A fra Danske og Kenyanske unge

Eleverne skal enten i grupper eller åbent forum diskutere deres forestillinger om spørgsmål som hvad de største udfordringer for unge i Kenya måtte være, har de adgang til rent drikkevand, uddannelse osv. Dette bliver efterfulgt af en video som netop bliver besvaret af unge fra Kenya.

Taksonomiske tags: Diskutere og overveje, identificere
Forventet tid: 90 min.

Eleveopgave 3.1.a.

UNGE I KENYA OG FN'S VERDENSMÅL

Taksonomiske tags: Forstå, Identificer, anvende, producer, skab, design
Forventet tid: 90 min.

Hvis du ønsker at anvende materialet i et flipped classroom, så anbefaler vi, at eleverne som lektie orienterer sig på www.verdensmaalene.dk, og gør sig bekendt med de 17 mål.

Læringsmål:

- Eleven har viden om aktuelle problemstillinger med naturfagligt indhold.
- Eleven kan vurdere kvaliteten af egen og andres kommunikation om naturfaglige forhold.
- Eleven lærer at orienterer sig i FN's Verdensmål.
- Eleven kan kommunikere om naturfag ved brug af egnede medier.
- Eleven kan konkludere og generalisere på baggrund af eget og andres praktiske og undersøgende arbejde.

Forløb:

Forstå og Identificere

Eleverne orienterer sig i FN's Verdensmål (www.verdensmaalene.dk).

Eleverne skal se en film - du vælger enten (3.1) "Wako Wario" eller (3.3) "En Skole For Alle", med fokus på at identificere de relevante Verdensmål. Du kan også lade klassen arbejde opdelt med de forskellige videoer.

Filmenes varighed på ca. 6 min. så disse kan sagtens ses på klassen. Alternativt kan klassen opdeles i grupper (3-4 elever) og se filmene og påbegynde det videre arbejde sammen.

Opsamling i klassen/grupper hvor de relevante Verdensmål skrives på tavlen. Sørg for at få eleverne til at argumentere for målets relevans. Disse kunne være mål 2, 5, 6, 13, 16.

Anvende

Klassen opdeles i grupper af 3-4 personer. Med udgangspunkt i de fundne verdensmål, skal grupperne nu vælge det verdensmål de helst vil arbejde videre med. Sørg for at der bliver arbejdet med forskellige mål, så alle grupper ikke sidder med det samme.

Hver gruppe skal arbejde på hver deres verdensmål og finde relevant information herom. Der kan tages udgangspunkt på www.verdensmaalene.dk, men vi opfordrer til at søge inspiration på nettet (kildekritisk).

Eleverne kan f.eks. beskrive den positive udvikling siden 1990'erne, finde statistik på udvikling, hvor mangler vi at se mere udvikling, finde gode og dårlige nyheder, hvad er status i dag, hvordan arbejder FN og andre organisationer med udvikling.

(Fortsættes næste side)

Producere, Skabe og Designe

Eleverne kan vælge enten at lave en powerpoint eller et piktochart, som belyser det enkelte verdensmål. Produktet skal fremlægges på klassen. Lad eleverne spørge i åbent forum. (Læs mere om hvad Piktochart er, og hvad der findes af muligheder: <https://piktochart.com>)

Vær opmærksom på, at elevernes reflektere over målenes relevans ift. klimaforandringer, konflikt, fødevarerikkerhed og adgang til rent drikkevand.

Eleveopgave 3.1.b.

KLIMAFORANDRINGER OG KONFLIKT

Taksonomiske tags: Læs, forstå, diskuter
Forventet tid: 90 min.

Hvis du ønsker at anvende materialet i et flipped classroom, så anbefaler vi, at eleverne som lektie orienterer sig på www.verdensmaalene.dk, og gør sig bekendt med de 17 mål.

Læringsmål:

- Eleven forstår klimaets indflydelse på lokale forhold.
- Eleverne forbedre deres evne til at diskutere aktuelle problemstillinger.
- Eleven har viden om miljømæssige konsekvenser af naturgrundlaget.

Forløb:

Læs og Forstå

Med udgangspunkt i [film](#) (3.1) "Wako Tørke" og film (3.3) "En Skole for Alle", skal eleverne fordybe sig i materiale om konflikt.

Eleverne inddeles i grupper af 4. Grupperne skal finde kilder, som definerer hvad konflikt og voldelig konflikt betyder, samt hvilke aktører der spiller en rolle. Hvilken udvikling ser vi på globalt plan? Bliver konflikten mere eller mindre voldelig? Udvælg nogle lande som er interessante at kigge på. Hvorfor stiger intern konflikt i specielt Afrika?

Eleverne kan finde inspiration på:

- Definitioner kan findes på Uppsala Conflict Data Program: <https://www.pcr.uu.se/research/ucdp/definitions/>
- Global Peace Index - Vision of Humanity <http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/>
- Our World in Data <https://ourworldindata.org/war-and-peace>
- Uppsala Conflict Data Program: <https://ucdp.uu.se/exploratory>
- Andet materiale med statistik og grafer

DEFINITION Voldelig konflikt

En voldelig konflikt involverer mindst to parter, der bruger fysisk vold mod hinanden for at afgøre uenigheder og/eller stridigheder. Antallet af konfliktrelaterede dødsfald er en almindelig måde at kategorisere, hvornår en konflikt er voldelig. Man snakker typisk om, at en konflikt er blevet voldelig, hvis den resulterer i over 25 dødsfald per år. Har en voldelig konflikt under 1000 dødsfald per år, kategoriseres den typisk som mindre, mens den hvis den resulterer i over 1000 dødsfald om året kategoriseres som større. Større voldelige konflikter vil ofte kategoriseres som krig eller væbnet konflikt.

En anden måde at klassificere voldelig konflikt på, er ud fra dens aktører, samt hvor den udspiller sig. Man snakker om interne konflikter, som udspiller sig inden for en stat i modsætning til mellem stater. Derudover findes der interstatslige konflikter, som er det de fleste kender som krig. Og endelig er der de internationaliserede konflikter, som er interne/

lokale konflikter, hvor forskellige former for indblanding fra eksempelvis FN styrker eller et andet lands militær, transformere konflikten til et internationalt anliggende. (Definition from Uppsala Conflict Data Program and Infocore.)

Walk'n'talk opsamling: Grupperne blandes, og skal 2-3 personer redegøre for hvad hver gruppe har snakket om.

Diskutere

Med elevernes viden skal de i grupper diskutere, hvordan klimaforandringer kan påvirke konfliktoptrapning og potentiel voldelig konflikt internt i Kenya mellem lokale stammer - Gabra og Borana stammerne er nævnt i videoen om Wako som blev set tidligere under Læs og Forstå øvelsen.

Hvis eleverne ikke ved hvad de skal gøre, kan der stilles spørgsmål til:

- Klimaforandringer medfører mere ekstreme vejrhændelser som f.eks. tørke eller stormflod. Hvad betyder det for skrøbelige samfund når der er tørke gennem længere perioder? Tænk her på adgang til drikkevand og fødevarer sikkerhed.
- Pastoralister skal bevæge sig længere og længere væk med deres kvæg for at finde græsningsarealer. Hvad sker der hvis flere stammer skal konkurrere om de samme få græsningsarealer?
- Hvordan påvirkes familiers økonomi, hvis ikke de kan gro fødevarer og sælge på markedet? Hvordan får man råd til skole?
- Kan børnene fra forskellige stammer gå i samme skole, uden konflikt?

Opsamling på klassen. Hvad har grupperne snakket om? Hvad tænker de om konflikt? Kan konflikt forebygges? Skal vi tænke mere på klimaforandringer for at undgå konflikt, kan vi sammentænke indsatser for både at udvikle lande, men også indgå i konfliktoptrapning?

Eleveopgave 3.1.c.

SKAB MENNESKERETTIGHEDER

Taksonomiske tags: Viden, forstå, anvende, vurdere
Forventet tid: 90-180 min.

Læringsmål:

- Eleverne lærer om FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder.
- Eleverne lærer at tage velbegrundet beslutninger i flertal
- Eleverne forbedrer deres evne til at diskutere

Forløb:

Trin 1 - Iscenesættelse

Eleverne skal forestille sig at være strandet på en øde ø, men opdelt i grupper (eleverne opdeles i grupper á 2).

Trin 2 - Hvordan kan i leve sammen i fred?

Der er nok drikkevand og fødevarer, men I finder ud af at det er nødvendigt at blive enige om nogle regler for at leve uden konflikt. Det er nu op til dem, med udgangspunkt i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder, at definere rettigheder for deres samfund. Grupperne skal nu diskutere og udvælge de 3 vigtigste artikler. [VERDENSERKLÆRINGEN OM MENNESKERETTIGHEDERNE](https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/dns.pdf) (Kan findes på https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/dns.pdf).

Læs også om verdensmål 16 på www.verdensmaalene.dk, som kan give eleverne indblik i nogle forhold som er vigtige også at tage stilling til, når man udvælger sine artikler.

Trin 3 - I stemmer

Det viser sig at øen er ikke særlig stor. Over tid begynder får eleverne færre og færre ressourcer og må nu deles om hinandens ressourcer. I skal nu på klassen sammenligne de artikler I har udvalgt i trin 2. Lad grupperne fremlægge de artikler som er valgt:

- Er eleverne enige?
- Er nogle artikler vigtigere end andre?
- Hver gruppe skal have tid til at retfærdiggøre deres valg af menneskerettigheder.

Trin 4 - Deklarationen indføres

Klassen skal opnå enighed om de vigtigste artikler. Forsøg at gøre det så kort og præcist som muligt. Det er muligt at omformulere eller tilføje til de eksisterende artikler.

Deklarationen kan nu indføres.

- Er alle tilfredse? Hvis ikke, hvad er utilfredsstillende? Hvordan kan det løses?

Opsamling

- Hvad synes eleverne om denne form for øvelse?
- Er det muligt at opnå fred? Vil der altid være konflikt i verden?

Elevegave 3.1.d.

DILEMMASPIL

Dilemmaspillet tager udgangspunkt i elevopgave 3.1.b Klimaforandringer og Konflikt. Der forudsættes, at eleven har gjort sig bekendtskab med konfliktbegrebet, og kan arbejde med det i samfundsfaglig kontekst.

Taksonomiske tags: Anvend, vurder, diskuter
Forventet tid: 45 min.

Læringsmål:

- Eleven lærer at formidle standpunkt og forsvare dette.
- Eleven lærer om Verdensmål 16
- Eleven lærer at sammentænke flere af FN's verdensmål.

Forløb:

Introduktion til dilemmaspillet er muligvis en god ide, eller linke til en beskrivelse heraf. Eleverne kan med fordel læse Verdensmål 16 (www.verdensmaalene.dk). Dette er dog ikke en nødvendighed. Alternativt kan det laves som lektie.

Dilemma 1 - Giver det mening at Danmark skal engagere sig i konflikt, i et andet land?

Spørgsmål til debat:

- Skal vi anvende militær eller fredsopbyggende aktioner?
- Vil det være bedst for alle parter hvis Danmark ikke blandede sig?
- Hvordan kan Danmark arbejde med Verdensmål 16?

Dilemma 2 - Skal Danmark bidrage med flere økonomiske midler til konflikt?

Spørgsmål til debat:

- Hvis ja,
 - Hvor mange penge skal man donere? Procentuel del af BNP, fast takst for alle EU lande eller rige lande?
- Hvis nej,
 - Hvordan kan vi anvende de penge vi donerer til udvikling bedst?
 - Kan man sammentænke konfliktforebyggelse og udvikling?

Dilemma 3 - Hvordan kan civile borgere i Kenya reagere?

Spørgsmål til debat:

- Skal de som har mulighed (økonomisk) flygte? Hvor skal du flygte hen?
- Hvad med dem uden økonomi, hvad skal de gøre?
- Vil alle flygte til de samme steder, og muligvis skabe konflikt her?

Efterfølgende diskussion

- Tanker og refleksion på konflikt som globalt fokus
- Hvad synes de om at diskutere på denne måde?
- Har noget været svært eller overraskende ved emnet?

Eleveopgave 3.1.e.

Q&A MED KENYASKE BØRN

Taksonomiske tags: Diskuter, overvej, identificer
Forventet tid: 90 min.

Læringsmål:

- Eleven kan undersøge naturgrundlagets betydning for menneskers levevilkår.
- Eleven har viden om aktuelle problemstillinger.
- Eleven kan diskutere handlemuligheder for udvikling af et bæredygtigt samfund.
- Eleven har viden om landes interesser, involvering i konflikter og konfliktløsning.

Forløb:

Diskuter og Overvej

Eleverne skal diskutere og overveje, hvordan det er at være internt fordrevne flygtningebarn i Kenya. Følgende spørgsmål kan bidrage til diskussion og overvejelse.

- Hvad er de største udfordringer i hverdagen?
- Hvordan er det at være ung i Marsabit regionen i Kenya?
- Hvordan er det at måtte flygte fra sit hjem?
- Hvordan skaffer de føde?
- Kan man føle sig tryk?
- Hvad laver man i sin fritid? Har man telefon og computer?
- Har man adgang til vand, og hvor langt findes det fra hjemmet?
- Hvorfor er der krig og konflikt?
- Har de adgang til uddannelse, hvis ja, hvor langt har de til skolen?
- Hvilke kønsroller har mand og kvinde?
- Hvad drømmer man om at blive, når man vokser op?

Få noteret svarene. Det kan gøres på tavlen eller på smartboard, hvis der ønskes et bedre overblik.

Identificer

Eleverne skal se video 3.4, hvor danske elever fra udkolingen har fået lov til at stille spørgsmål til internt fordrevne flygtningebørn i Marsabit regionen i Kenya.

Du kan lade eleverne se hele videoen, eller sætte video på pause efter hvert spørgsmål/svar og sammenholde med elevernes holdninger.

Samle op i klassen.

- Stemte forventninger overens med de svar de fik i videoen?
- Hvad var overraskende at høre?